

**Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Факультет інформаційних технологій та економіки
Кафедра обліку і фінансів**

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної
ради факультету
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан інформаційних технологій та
економіки
_____/ Тетяна ШТЕРМА/
«__» _____ 2025 р.

СИЛАБУС

обов'язкової навчальної дисципліни

«Фондовий ринок»

**Освітньо-професійна
програма:**

Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий
ринок

Спеціальність:

072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий
ринок»

D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий
ринок»

Галузь знань:

07 «Управління та адміністрування»

D «Бізнес, адміністрування та право»

Рівень вищої освіти:

перший (бакалаврський)

Факультет:

Інформаційних технологій та економіки

Мова навчання:

українська

Розробник:

Чорновол Алла Олегівна – доктор економічних наук,
професор

Профайл викладача:

<https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/ite-faculty/department-of-accounting-and-finance/#>

E-mail:

alla_trufen@ukr.net

Консультації:

четвер з 10.00 до 16.00.

1. Анотація (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна «Фондовий ринок» спрямована на забезпечення фундаментальної і практичної професійної підготовки в області теорії і практики фінансово-економічних відносин, які виникають у процесі функціонування фондового ринку. Вона формує у здобувачів вміння та знання про специфічні економічні відносини, що полягають у купівлі/продажу довгострокових цінних паперів на визначеному економічному просторі при залученні і з урахуванням певним чином сформованої правової, технічної, економічної і податкової інфраструктури, яка постійно змінюється.

Дисципліна «Фондовий ринок» є складовою навчального плану підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти побудована відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS) і містить 4 кредити. Форма підсумкового контролю – іспит.

2. Мета та завдання вивчення дисципліни.

Метою вивчення дисципліни «Фондовий ринок» є формування у здобувачів вищої освіти знань про загальні засади функціонування фондового ринку, його структуру і принципи роботи учасників, нормативно-правове забезпечення, визначення особливостей регулювання та ліцензування діяльності професійних учасників фондового ринку; розкриття особливостей обігу різних видів фінансових інструментів на фондовому ринку; визначення особливостей використання професійних програмних продуктів для торгівлі цінними паперами; розкриття підходів до оцінювання фінансових інструментів на фондовому ринку; розкриття особливостей процесу прийняття торговельних рішень на фондовому ринку; отримати системну інформацію про діяльність на фондовому ринку, особливості розвитку фондових ринків у різних країнах світу та Україні.

Завдання дисципліни «Фондовий ринок» є вивчення загальних положень, принципів і методів, загальних умов функціонування фондового ринку та розвиток здібностей і формування навичок, що дозволяють здійснювати діяльність на сучасному фондовому ринку.

Предметом вивчення курсу «Фондовий ринок» є цінні папери, економіко-правове та інституційне середовище, в якому вони обертаються, та система регулювання фондового ринку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- різновиди цінних паперів та фінансових інструментів на фондовому ринку;
- характеристику, властивості та особливості випуску і обігу цінних паперів;
- структуру, види і складові фондового ринку;
- сутність функціонування фондових ринків;
- нормативно-правове забезпечення функціонування фондового ринку;
- принципи державного регулювання фондових ринків, особливості і механізми саморегулювання на фондових ринках;
- особливості та перспективи розвитку і функціонування розвинутих фондових ринків.

вміти:

- використовувати понятійний апарат;
- виконувати дослідження сутності цінних паперів, характеристики основних видів цінних паперів;
- визначати типи та структуру портфелю цінних паперів, доходність та його ризикованість;
- характеризувати основні етапи еволюції розвитку світових фондових ринків, функції та задачі їх функціонування; сучасний стан, інфраструктуру та правове регулювання функціонування фондовою ринку в Україні;
- проектувати за різними методиками стратегії проведення операцій з цінними паперами; - оцінювати за значенням фондових індексів стан розвитку фондового ринку та валютно-фінансових відносин країни;
- знаходити шляхи розвитку та функціонування світових фондових ринків.

3. Пререквізити:

Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях освітніх компонентів «Фінанси», «Фінансовий ринок» «Міжнародні фінанси», «Інвестування».

4. Компетентності та результати навчання.

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності в галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, або в процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Програмні результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері

фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань і змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР24. Здатність ідентифікувати, аналізувати та запобігати корупційним ризикам у професійній діяльності.

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Фондовий ринок: сутність та зміст.

Тема 2. Регулювання фондового ринку.

Тема 3. Фінансові інститути – професійні учасники фондового ринку.

Тема 4. Цінні папери та ціноутворення на фондовому ринку.

Тема 5. Професійна діяльність на фондовому ринку.

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Первинний ринок цінних паперів.

Тема 7. Вторинний ринок цінних паперів.

Тема 8. Біржовий ринок.

Тема 9. Фондові ринки та фондові біржі світу.

Тема 10. Міжнародний фондовий ринок.

6. Методи навчання. Система контролю та оцінювання результатів навчання.

Способи організації пізнавальної діяльності студентів, спрямовані на засвоєння знань, формування умінь і навичок, що базуються на основі груп **методів навчання**:

- теоретичні методи;
- практичні методи;
- інтерактивні методи;
- методи самостійної роботи.

Система контролю поєднує сукупність методів і форм оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти.

Методи оцінювання:

- усне опитування - (0-3 бали);
- письмове опитування - (0-3 бали);
- тестування; (0-5 бали);
- презентація результатів виконаних завдань, доповіді; (0-5 балів);
- аналітичні звіти; (0-5 балів);
- розв'язування практичних ситуацій; (0-3 бали);
- отриманий сертифікат з неформального, інформального навчання - (5-15 балів);
- публікація тез чи статті (5-10 балів);
- модульна контрольна робота (0-20 балів)
- підсумковий контроль – іспит (0-30 балів).

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять, самостійної роботи впродовж семестру, модульних контрольних робіт за накопичувальною системою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати неформального та інформального навчання, наукової роботи).

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за певний період навчання студентів. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі з іспиту.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за шкалою, що використовується у закладі вищої освіти та фахової передвищої освіти	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	80-89	4 (добре)
C	70-79	
D	60-69	3 (задовільно)
E	50-59	
FX	35-49	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
F	1-34	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Іспит:

Поточний контроль		Іспит	Загальна кількість балів
Модуль I	Модуль II		
35	35	30	100

Політика академічної доброчесності

Студент зобов'язаний ознайомитися з Положенням про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет» та неухильно його дотримуватися. Текст документа розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті університету. В освітньому процесі студент має виявляти дисциплінованість, ввічливість, доброзичливість, чесність і відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт заборонені. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Дозволяється використання інструментів штучного інтелекту за умови дотримання принципів академічної доброчесності.

7. Література

1. Босак А., Дойнік Ю. Фондовий ринок України: перспективи розвитку і світовий досвід державного регулювання.

URL:https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2021/nov/25547/nzmened-290_303.pdf

2. Ваніна Н.М., Гищенко О.В. Ринок цінних паперів: практикум: навчальний посібник. Київ, 2020. 144 с.

3. Іоргачова М.І., Ковальова О.М., Коцюрубенко Г.М. Фінансовий ринок України: сучасний стан основних сегментів. Ефективна економіка. 2021. №2. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.2.90
4. Марценюк О.В., Руда О.Л. Аналіз сучасного стану функціонування фондового ринку України. The scientific heritage. 2020. № 47. Vol. 7. P. 41-52. URL:<http://tsh journal.com/wp-content/uploads/2020/06/VOL-7-No-47-47-2020.pdf>
5. Мацьків Р.Т., Фультинська Н.Ф. Діяльність фондових бірж в Україні на сучасному етапі. Інфраструктура ринку. 2019. №31. С. 663-669.
6. Мельник О.І., Капітан І.М. Сучасні тенденції розвитку фондового ринку України. Ефективна економіка. 2019. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/11_2019/60.pdf
7. Рамський Ю.А., Жукова Ю.М., Обушний С.М. Ринок цінних паперів у питаннях та відповідях: навч. посіб. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 228 с.
8. Ринок цінних паперів : навч. посіб. / В. М. Шелудько, В. В. Вірченко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Київський університет, 2020. 191 с.
9. Татарин Н.Б., Олійник О.І. Фондовий ринок, як один із елементів фінансового ринку: історія та його сучасний стан в Україні. Молодий вчений. 2023, № 3 (115).
10. Татарин Н.Б., Бундз Н.Б., Кравчук А.С. Фондовий ринок України: стан та проблеми розвитку. Young Scientist. 2021. № 3 (91).URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/11/1-2.pdf>
11. Третьякова О.В., Харабара В.М., Грешко Р.І. Фондовий ринок України: особливості функціонування в сучасних умовах. Економіка та держава. 2020. №5. С. 103-107.
12. Чепульченко Т.О., Монаршук А.О. Правове регулювання фондового ринку в Україні: проблематика та перспективи розвитку. Право і суспільство. 2022. №2, ч. 2. С. 276-282.
13. Юдіна С.В. Гоголюк К.С. Фондовий ринок світу: сучасний стан та перспективи розвитку. Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. 2022. №2(5). С. 60-66.
14. Kharabara V., Tretyakova O., Greshko R. Фінансові послуги на ринку капіталу. Trends in scientific thought in economics and management: collective monograph. Galushkina T., Butrym O., Varanovska V., Afanasieva O., Zaruba D. etc. International Science Group. Boston : Primedia eLaunch, 2021. Сс.294-302.
15. Харабара В.М., Грешко Р.І., Третьякова О.В. Фондовий ринок України: особливості функціонування в сучасних умовах. Економіка та держав. № 5. Київ. 2020. С. 103 107. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=4618&i=17>
16. Хома, І., Мисько, Ю. (2023). Вплив діджиталізації на світовий фондовий ринок. Економіка та суспільство. 2023. № 57. URL: <https://economyandsociety.in.ua/in>
17. Чорновол, А.О, Нетяга Б.Р., Штерма Т.М. Інтеграція бізнес-аналітики та великих даних для прогнозування поведінки інвесторів на фондових ринках. *Актуальні питання економічних наук*, 2025 (15). <https://doi.org/10.5281/zenodo.17222608>
18. Чорновол, А. О., Коваль, О.А, Штерма Т.М. Використання бізнес-аналітики для розробки стратегій управління ризиками на фондовому ринку. *Наукові записки Львівського університету бізнесу і права*, 2025 (46), 69-78. <https://nzlubbp.org.ua/index.php/journal/article/view/1763>
19. Чорновол, А. О. Черкащенко І. І., Штерма Т.М. Бізнес-аналітика в прогнозуванні ліквідності фондового ринку в умовах фінансової нестабільності. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». – 2025. – №10.
20. Чорновол А. О., Юзько Р. В. Штерма Т.В. Інтеграція стратегічного менеджменту та бізнес-аналітики у формуванні конкурентних переваг учасників фондового ринку. *Актуальні проблеми сталого розвитку*, 2(8), 2025. 37-46. [https://doi.org/10.60022/2\(8\)-5S](https://doi.org/10.60022/2(8)-5S)
21. Чорновол А.О. Танас А.І., Штерма Т.В. Інноваційні підходи до регулювання фондових ринків на основі бізнес-аналітики. Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»https://www.business-navigator.ks.ua/journals/2025/83_2025/39.pdf

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Законодавство України. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org>
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov>
6. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>